19724

ITALO CALVINO

Ejderha ile Kelebekler

ve diğer hikâyeler

Resimleyen
Fabian Negrin

Çeviren
Filiz Özdem

YKY
Yapı Kredi Yayınları

Italo Calvino (1923-1985) Küba'da İtalyan bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Oğulları iki yaşındayken, Calvino ailesi İtalya'ya yerleşti. İkinci Dünya Savaşı sırasında direniş hareketine katılan Calvino'nun ilk öyküsü 1945 yılında yayımlandı. Yazarlığın yanı sıra gazetecilik yapan, editör olarak çalışan Calvino, çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanan yazılarıyla savaş sonrası İtalyan edebiyatının önemli isimlerinden biri haline geldiği gibi, eserleriyle bütün dünyada 20. yüzyılın en önemli yazarlarından sayıldı. Savaş dönemine ve partizan hareketine odaklanan kitaplarını (*Örümceklerin Yuvalandığı Patika*, *Karga Sona Kaldı*, *Savaşa Giriş*), derlediği masallardan oluşan *İtalyan Masalları* izledi, ardından Torino dönemine ait: *Emlak Vurgunu*, *Kirli Hava Bulutu*, *Arjantinkarıncası*, *Sandık Gözlemcisinin Uzun Günü* yayımlandı. Bunları *Kozmokomik Öyküler*, *Sıfır Zaman*, *Görünmez Kentler*, *Kesişen Yazgılar Şatosu*, *Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu*, *Palomar* izledi. Calvino roman ve öykülerinin yanı sıra, edebiyat üzerine de makaleler yazdı. *İkiye Bölünen Vikont*, *Ağaca Tüneyen Baron* ve *Varolmayan Şövalye* adlı romanlarının çocuklara yönelik resimli olarak hazırlanmış baskıları da çıktı.

Fabien Negrin 1963 yılında Arjantin'de doğdu. Grafik Sanatlar dalında öğrenim gördü. 1989 yılında İtalya'ya yerleşti. Avrupa ve Amerika'daki çeşitli yayınevleri için pek çok çocuk kitabı yazdı ve resimledi. 1995 yılında, Bolonya Çocuk Kitapları Fuarı'ndaki "Kurdun Ağzında" resimleriyle UNICEF ödülünü aldı. 1999, 2001 ve 2003'te Bratislava İllüstrasyon Bienali'ne seçilen sanatçılardan oldu. 2000 yılında En İyi İllüstratör olarak Andersen Ödülü'nü, 2005 yılında *Lo Straniero* dergisinin ödülünü aldı. 2009'da Bratislava'da, 2010'da Bologna'da ödüllendirildi; 2012'de IBBY'nin Onur Listesi'ne girdi.

Filiz Özdem (Bakkalbaşı) (İstanbul, 19 Temmuz 1965) İtalyan Lisesi'nden mezun olduktan sonra İÜ Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi, aynı bölümde yüksek lisans programına devam etti. Çeşitli dergi ve gazetelerde şiirleri, yazıları, yorumlayıcı sanat metinleri ve çevirileri yayımlandı. Urfa, Balıkesir, Mersin, Mardin, Kars, İstanbul, Maraş, Denizli, Çanakkale üzerine şehir monografileri hazırladı. Pier Paolo Pasolini, Luigi Malerba, Italo Calvino, Edmondo de Amicis ve Carlo Collodi'nin çeşitli kitaplarını çevirdi. Maltepe Sanat Galerisi Yayınları'ndan *Saydam ve Seyirci* (1999) adlı şiir kitabı çıktı. *Korku Benim Sahibim* (2007), *Düş Hırkası* (2009), *Yalan Sureleri* (2010), *Rüya Bekleyen Adam* (2013) adlı romanları ve çocuk edebiyatı alanında da pek çok kitabı YKY tarafından yayımlandı.

Italo Calvino'nun
YKY'deki kitapları

Doğan Kardeş dizisi:

Dere Tepe Ters (*2009*)

İkiye Bölünen Vikont (*2009*)

Ağaca Tüneyen Baron (*2009*)

Varolmayan Şövalye (*2009*)

Afacan Resimler (*2013*)

Ejderha ile Kelebekler ve diğer hikâyeler (*2013*)

Edebiyat dizisi:

Görünmez Kentler (*2002*)

Palomar (*2003*)

Marcovaldo ya da Kentte Mevsimler (*2004*)

Paris'te Münzevi (*2005*)

Sandık Gözlemcisinin Uzun Günü (*2005*)

Öyküler - Arjantinkarıncası, Emlak Vurgunu,
Kirli Hava Bulutu ve diğerleri (*2007*)

Jaguar Güneş Altında (*2007*)

Amerika Dersleri (*2007*)

Bütün Kozmokomik Öyküler -
Sıfır Zaman ve Yayımlanmış Yayımlanmamış
Bütün Kozmokomikler (*2007*)

Kesişen Yazgılar Şatosu (*2007*)

Örümceklerin Yuvalandığı Patika (*2007*)

Sen "Alo" Demeden Önce (*2007*)

Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu (*2008*)

Atalarımız (*2008*)

Klasikleri Niçin Okumalı? (*2008*)

San Giovanni Yolu (*2008*)

Kum Koleksiyonu (*2008*)

Yeni Bir Sayfa (*2008*)

ITALO CALVINO

Ejderha ile Kelebekler

ve diğer hikâyeler

Resimleyen
Fabien Negrin

Çeviren
Filiz Özdem

Yapı Kredi Yayınları - 3866
Doğan Kardeş - 484
–Resimli Kitaplar–

Ejderha ile Kelebekler ve diğer hikâyeler / Italo Calvino
Özgün adı: Il drago e le farfalle e altre storie
Kapak ve içerideki resimler: Fabian Negrin
Çeviren: Filiz Özdem

Kitap editörü: Aslıhan Dinç
Düzelti: Filiz Özkan
Grafik uygulama: Arzu Yaraş

Baskı: Mas Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

Çeviriye temel alınan baskı: Il drago e le farfalle e altre storie, Mondadori 2012
1. baskı: İstanbul, Nisan 2013
ISBN 978-975-08-2498-2

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2012
Copyright © The Estate of Italo Calvino, 2002
© 2012 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.

Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

Ejderha ile Kelebekler • 7

Süvari ve Ay • 33

Üç Uzak Ada • 59

Binbir Palmiye Adası'nın boğucu tropikal sıcağında hafif bir rüzgâr ağaçların yapraklarını kırpıdatıyordu. Akıntının sahile getirdiği bir deniz kazazedesi için bundan daha şahane bir gün olamazdı.

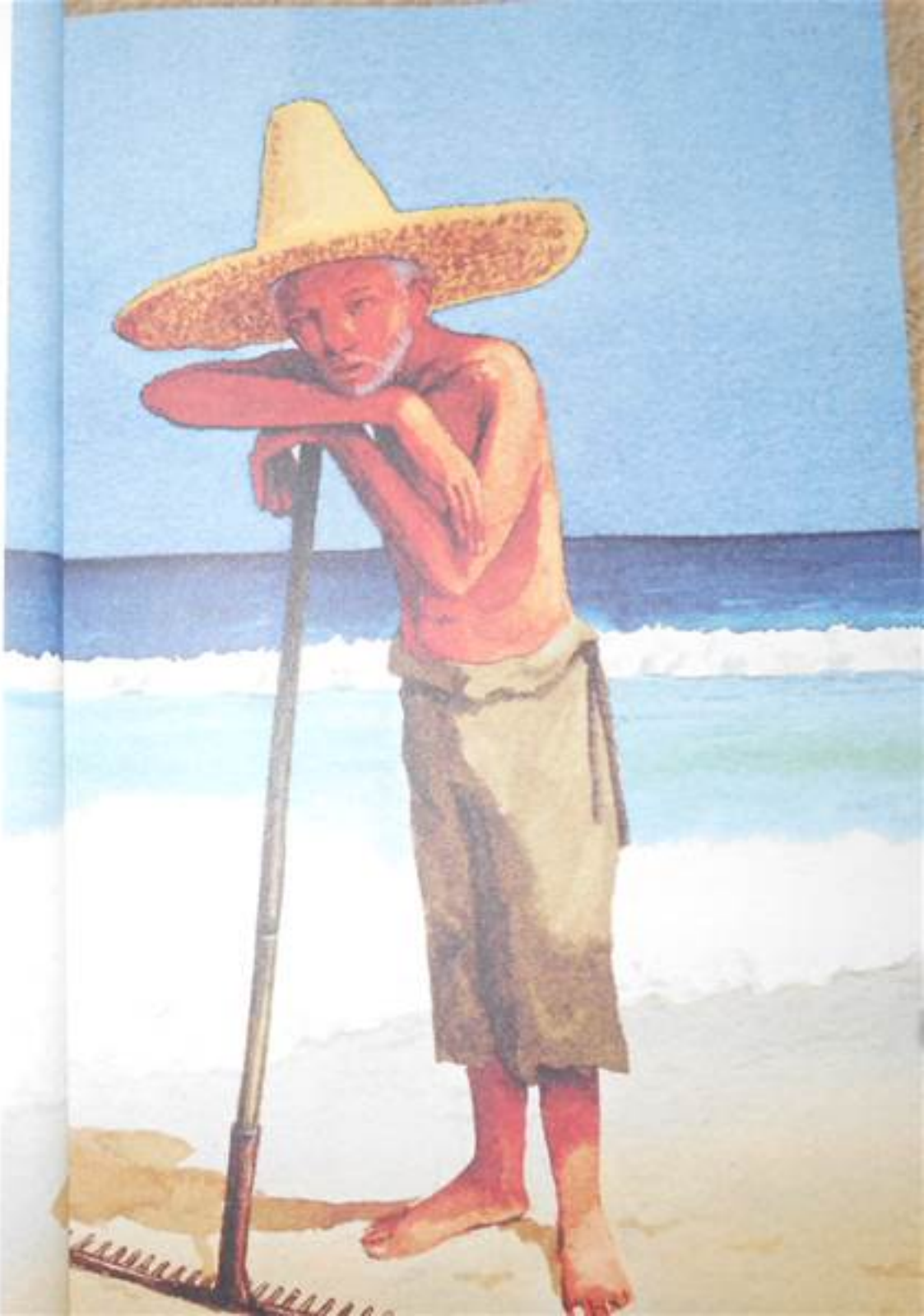

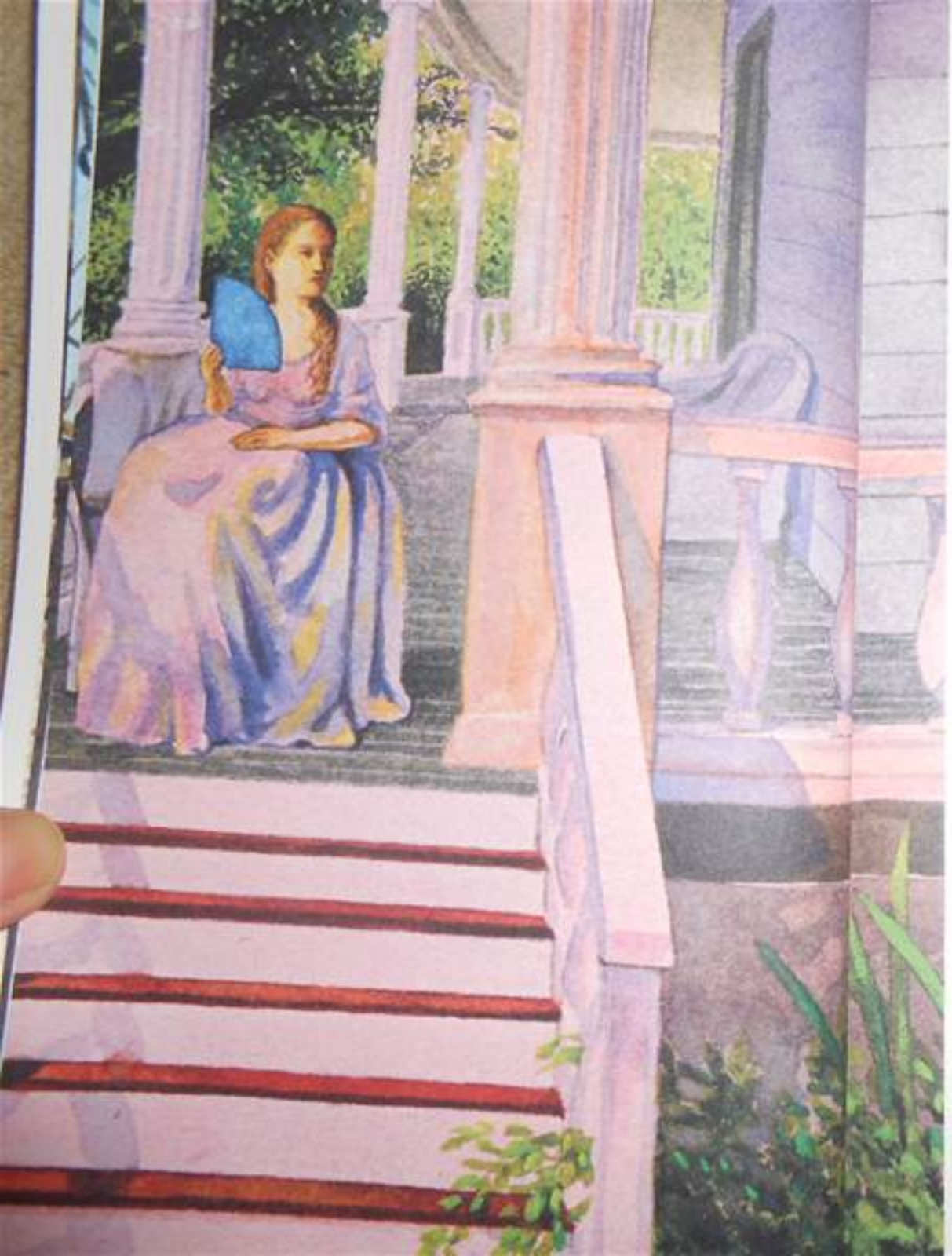
Başına gelen onca felaketten sonra, en sonunda Valdemaro'nun yüzüne talihin güldüğü söylenebilirdi. Üç direkli *Sempronia* gemisi korsanların saldırısına uğrayıp valizinde sakladığı kıymetli belge çalındıktan sonra delikanlının denize atıldığı düşünülecek olursa! Çalınan kıymetli belge ise, ejderhanın mağarasında gizli define haritasıydı!

Valdemaro sahile kadar yüzdü ve kumsalı tırmıkla temizleyen bir ihtiyar tarafından kurtarıldı. "Hoş geldin dostum," dedi ihtiyar, "ben de yıllar önce akıntının bu sahile attığı bir deniz kazazedesiyim. Adanın hükümdarı deniz kazazedelerine önce şöyle bir göz atar, sonra onları, kumsalları tırmıkla temizlesinler ve bu toprakların en önemli zenginlik kaynağı olan gemi kazalarından karaya vuranları toplasınlar diye köle gibi çalıştırır. Seni zorlu bir iş bekliyor, haydi bakalım delikanlı! Sonunda benim de bir yardımcım olacak! Yeter ki ejderha tepemize kuyruğunu indirmesin!"

"Ne dediniz; ejderha mı?"

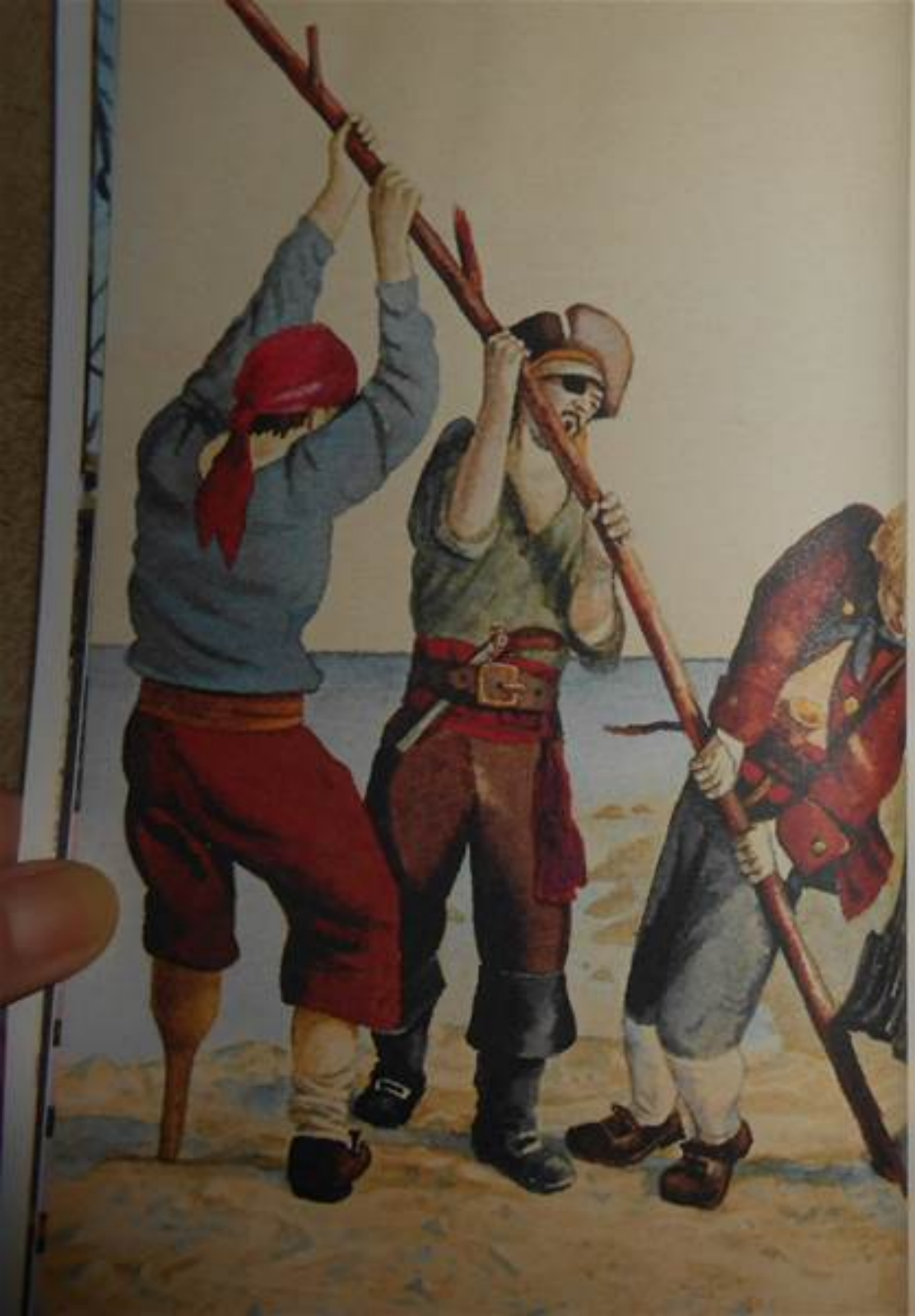
"Evet oğlum, talihsiz bir zamanda düştün buraya. Bu adayı bekleyen korkunç bir kehanet var. 177 senede bir, ejderha kayalıklardaki mağarasından çıkıp ne var ne yoksa yiyip bitirir, büyük felaketlere sebep olur. Şu günlerde, o 177 sene dolmak üzere..."

Her ne kadar, adada hava güzel olsa da, herkesin kalbi endişe ve kaygıyla çarpıyordu. Hükümdarın kızı Biancaperla, evlerinin verandasında oturmuş yelpazesini sallarken şöyle diyordu: "Bu adada aylar, yıllar tekdüze akıp geçiyor ve her gün birbirinin aynı. Ejderhanın uyanacağını düşündüğümde kalbim korkuyla sıkışıyor, ama bir yandan da her zamankinden değişik bir şey olacak diye biraz da umutlanıyorum... ne bileyim, şöyle beklenmedik... macera dolu bir şeyler..."

Hükümdar babası, "Bunların hepsi kadınlara özgü boş konuşmalar!" diye bağırıyordu. "Ejderha mejderha çıkmayacak. Zaten büyük büyükbabam mağaranın ağzını devasa kayalarla ördürdü; o gün bugündür mağaranın nerede olduğunu bile hatırlayan yok!"

Bu arada, Valdemaro'dan define haritasını çalan korsanlar fellik fellik ejderhanın mağarasının yerini arıyordu. Korsanlardan birinin tek bacağı tahtadandı, birinin tek gözünde siyah bant vardı, üçüncüsü sağır olduğu için işitme cihazı olarak bir boynuz taşıyordu. Mağarayı buldular, bir kaldıraçla mağaranın ağzını kapatan kayayı yerinden oynattılar. Ejderha dışarı çıktı. Üç korsan kaçıp gitti.

Biancaperla ise verandada oturmuş hayal kurmaya devam ediyordu: "Aslında benim beklediğim ejderha değil, beni ejderhadan kurtarmaya gelecek bir şövalye. Fakat ejderha gelmezse, şövalye de gelmez... günlerim böyle, bu boğucu sıcakta tekdüze akıp geçer..."

Ufukta ejderhanın gölgesi belirdi.

"Genç kızların öyle verandada otururak günlerini geçirmesi hiç iyi bir şey değildir!" diye her zamanki gibi söylendi Biancaperla'nın halası Guendalina. "Hem tepemizde bekleyen ejderha tehlikesi varken! Ayrıca, bu ejderha yok sa da, böyle suratsız kızlara azıcık saygılı olmayı öğretsin diye onu icat etmek lazım!" diyerek perdeyi kapattı.

Bu sırada ejderha çevrede dolaşıyordu.

Valdemaro, "Ben bu ejderhanın kimseye kötülüğünün dokunmasını istemem, ama dilerim kendisini gösterir. Çünkü öncelikle, neye benzediğini çok merak ediyorum; sonra da, her ne kadar benden haritayı çaldıysalar da, ejderhayı izleyerek definenin bulunduğu mağaraya gidebilirim!" diye düşünüyordu.

Ejderha uzun adımlarla yaklaşmaktaydı.

Hükümdar sahili denetliyordu: "Bu efsaneler yüzünden, çalışmakta gönlü olmayanlar boş boş geziyor! Şimdi de ejderhadan korkuyoruz bahanesiyle kumsalı temizlemekten vazgeçtiler. Tembel tenekeler! Haydi işinizin başına!"

Ejderha güneşin altında yatıp yuvarlanıyordu.

Valdemaro kumsalı temizlerken bir tahta bacak buldu: "Bu bacağı bir yerden gözüm ısırıyor. İyi de, tahta bacaklı korsana ne oldu ki acaba?" diye düşünürken, tam orada, kumsalda devasa bir pençe izi gördü.

Biraz ileride, Valdemaro'nun tırmığına siyah bir göz bandı takıldı: "Bu göz bandını da gözüm bir yerden ısırıyor. İyi de, bunu takan çirkin suratlıya ne oldu ki acaba?" İşte yine kumsalda kocaman bir pençe izi vardı.

Biraz daha ileride bir işitme cihazı buldu: "Bu aleti kullanan kulağın sahibinin başına ne iş geldi ki?" Kumsalda yeni bir pençe izi daha gördü. Sonra buruşturulmuş bir kâğıt görünce, Valdemaro hemen define haritasını tanıdı, ama haritanın üstündeki yazılar solmuştu, okunaksızdı. Hiç kuşku yoktu, bunlar ejderhanın marifetiydi; korsanların sonu felaket olmuştu.

Valdemaro'nun ne buna memnun olacak ne de telaşa kapılacak vakti vardı. Hemen karar vermesi lazımdı: Ya definenin bulunduğu mağarayı bulmak için ejderhanın peşinden gidecekti ya da önüne geçip onun neye benzediğini görecekti. "Ejderhanın peşinden gideceğim!" diyerek kararını verdi. "Elbette ondan korkmak lazım, ama onun da zayıf bir noktası olabileceğini de unutmamalı. Onu yakalamayı başarırsam, beni define mağarasına götürmesini sağlayabilirim."

Ejderha güneşli bir çayırlıkta hoplayıp zıplıyor, kelebek yakalamaya çalışıyordu. "Yerin dibinde hapsolmuş, dünyada en çok sevdiğim şeyden, çayırlarda uçuşan rengârenk kanatlı kelebeklerden uzak 177 yıl geçirmek ne zor! Canım benim! Senin kelebek kanatların var ve bu ihtiyar ejderhadan kaçıyorsun ha! Ah kötü

kader! Vay bana vaylar bana! Ejderha olarak doğmak ve geçtiğim yerlerdeki bütün canlı varlıkların benden kaçtığını görmek ne acı! Ah! Keşke ben de kelebek olup da çiçeklerin üzerine hafifçe konabilseydim! Tırtıllar bile kelebeğe dönüşüyor da, benim gibi tırtıllar kadar çirkin bir ejderha niye şahane bir kelebeğe dönüşemiyor?"

Tepesinde bekçi gibi bekleyen Guendalina Hala'sından kaçan Biancaperla, bayırda etekleri uçuşarak koşup oynuyordu.

"Anneciğim! İşte ejderha!"

"İşte diğerlerinden daha büyük bir kelebek! Üstelik, hiç bu kadar güzelini görmedim! Sen de mi kaçacaksın benden? Hoop! Yakaladım seni!"

"Ejderha! Yalvarırım, yeme beni! Diğer günlere benzemeyen bir gün geçiriyorum. Çok heyecanlı, beklenmedik şeylerle dolu! Şimdi beni yemeye kalkışırsan, her şey burada sona erer ve yazık olur. Mesela şu an, bir şövalye çıksa gelse, beni kurtarsa, ne kadar değişik olurdu, öyle değil mi?"

"Sen kelebeklerin kraliçesi olsan gerek. Söyle bana, ben de kelebek olmak için ne yapmalıyım?"

"İyi de sen ejderhasın! Ne alakan var kelebeklerle?"

"Ah, zalim kraliçe, umutlarımı kırma!"

O sırada, orada saklanan ve her şeyi işiten Valdemaro ortaya çıktı. "Bir dakika!" diyerek araya girdi. "Bunun bir yolu var, isterseniz anlatabilirim." Bir yandan da Biancaperla'ya sesini çıkarmamasını, her şeyi berbat etmemesini işaret etti.

Ejderha heyecanla ona döndü: "Sen de kimsin?"

Biancaperla da itiraz edecek bir şeyler buldu: "Ben bir şövalye bekliyordum. Belli ki sen şövalye değilsin."

Sabit fikirli ejderha: "Ben kelebekleri severim. Sen hiç de kelebeğe benzemiyorsun!"

Valdemaro, Biancaperla'ya yardımcı olmasını istercesine, susması için işaretler yapıp duruyordu. "Ben kelebekgillerden, başkalaşım geçirmiş bir bireyim!" diye açıkladı.

Biancaperla ile ejderha bir ağızdan: "Ne ne ne?"

Valdemaro, okuldaki, başkalaşımın canlandırıldığı afişlere benzeyen bir afişi açtı, tırtılı gösterdi (ejderha azıcık da olsa tırtılla benzerliğine hemen ikna oldu); sonra kendi ağzından salgıladığı iplikle, tırtılın etrafında nasıl koza ördüğünü açıkladı (ejderha ip bulma umuduyla ağzını yokladı ama hiçbir şey çıkmadı); sonra uslu uslu yerinde bekleyen, açılınca içinden güzeller güzeli bir kelebek çıkacak kozayı gösterdi.

Ejderha, "Ama ya benim ağzımdan koza örecek iplik çıkmazsa!" diye sızlandı.

"Gel şununla deneyelim bir!" diyen Valdemaro, ortaya sağlam bir ip çıkardı. Biancaperla'yla birlikte ipi ejderhaya dolamaya başladılar, sonunda koskoca bir yumağa benzeyene kadar metrelerce iple onu sıkıca bağladılar.

"Gerçekten kelebek olacak mıyım?"

"Kesin."

"Ne kadar sürer?"

"Önce beni definenin saklı olduğu mağarana götürmen lazım. Orada bekleyip göreceksin."

Valdemaro'nun hep hayalini kurduğu, ejderleri alt eden cesur kişi olduğunu anlayan Biancaperla'nın heyecanını bir düşünün.

Ejderhayı güzelce bağlanıp esir alınmış ve postaya verilecek bir koli gibi paketlenmiş görünce, hükümdarın yaşadığı zevki bir düşünün. Ejderhayı alt ettiği için, kurallara göre kızını vermesi gerektiği delikanlının bir çöpü bile olmayan zavallı bir deniz kazazedesi değil, definenin sahibi olduğunu öğrenince, hükümdarın nasıl rahat bir nefes aldığını düşünün.

Kelebek olacağı günü bekleyen, sucuk gibi bağlanmış ejderhanın sabırsızlığını bir düşünün. Ve demir parmaklıkların arkasına tıkıldığında, kendisinin hâlâ eskisi gibi ejderha olduğunu anlayınca yaşadığı hayal kırıklığını...

Valdemaro'nun ejderhaya, "Ya bir tırtıl olarak bulsaydın kendini!" diye nasıl teselli verdiğini bir düşünün.

Süvari ve Ay

Ekstremadura yaylasında Napoléon'un orduları ilerliyordu. Taburların büyük kısmını atlı keşif birlikleri oluşturuyordu. Onları toplar ve teçhizat taşıyanlar izliyordu.

Genç süvari Casimir, geceleyin bulutların arasından, ağaçların tepesinden vuran Ay'ın aydınlattığı patikalarda at sürüyordu.

Casimir zikzaklı yolları izleyerek hangi tarafa giderse gitsin, Ay'ın kendisini izlediğini fark etti. Atını ileri doğru da, geriye doğru da sürse, baktı ki Ay da onunla aynı yönde gidiyor; atını yavaş yavaş yürüttüğünde, Ay da yavaşlıyordu; atını mahmuzlayıp hızlandığında, Ay da hamle ediyordu.

"Böyle iyi huylu olup genç bir askeri izlediğin için teşekkür ederim sana Ay!" diye geçirdi içinden. "Teşekkür ederim, gökyüzünün ortasında böylesine yuvarlak, tatlı ve parlak göründüğün için!"

Lila rengi elbiseli, Consuelo adındaki bir genç kız, beyaz bir sarayda, camlara yansıyan Ay'a bakıyordu. Ay salıncak gibi sallansın diye pencereleri açıp kapatıyordu. Küçücük bir kuş tüyüyle Ay örümcek ağlarından kurtuluyor ya da balkona tırmanmış yaseminin dalları arasında kayboluyordu.

"Ey Ay, herkes senin doğuşunu kutluyor!" diyordu Consuelo kendi kendine. "Kurbağalar vraklarken düzenli olarak boğazlarını şişiriyor... baykuşlar yuvarlak gözlerini çeviriyor... bense, ışığa uçan kelebekler gibi sana doğru kanatlanmak istiyorum!"

Ay; kollarını, bileklerini ve dirseklerini Hint dansındaki gibi oynatan bir dansçının suretine büründü. Parlak ışınlarına doğru aşağı inerek Süvari Casimir'e yaklaştı.

"Ne kadar nazik bir askersin!" dedi. "Karşına çıkacak ilk prenses, eşin olabilir!"

Sonra, yine ışınlarıyla dans ederek Consuelo'ya yaklaştı. "Ne kadar zarifsin genç hanım! Işığımın aydınlattığı, göreceğin ilk generalle evlenebilirsin!"

İlerleyen birliklerini önde atıyla komuta eden çok sert bir general vardı. Adı Gaston Bombard de la Mitraille idi. Homurdanıp duruyordu: "İyi ilerliyoruz, ama şu tepemizden eksilmeyen Ay, bir adım bile gitmemişiz gibi bir duygu uyandırıyor. Bu, birliğin moralini bozabilir. Önlem almam lazım!"

Ay'a emirler yağdırmaya başladı: "Ay! Dikkaaat! Rahaaat! Geri adım! Sağa! Geri adım, marş!"

Ama Ay, generalin emirlerine sadece general kendisinin emirlerine uyarsa kulak verirdi. Aksi halde, duymazdan gelirdi.

Bu sırada, Casimir Ay ışığında Consuelo'nun penceresinin altından geçti. Birbirlerini gördüler, bakıştılar, birbirlerini süzdüler. Sonra sessizce durdular. Bir biçimde, bir bahaneyle konuşmak istiyorlar, ama bir türlü ne yapacaklarını, ne söyleyeceklerini kestiremiyorlardı. Sonra, ikisi bir ağızdan, "Ay ne kadar güzel, değil mi?" dedi.

Casimir, "Beni buraya kadar izledi!" diye belirtti.

Consuelo da, "Ben de onu bir örümcek ağından kurtardım!" diye açıkladı. Sonra, Casimir'e gözlerini dikip, "Sen general misin?" diye sordu.

"Ben mi? Yo!"

"Çok yazık!"

"Ya sen, sen prenses misin?"

"Ben mi? Yo!"

"Çok yazık!"

Sarayın içinde bağırtılar yükseldi. "Consuelo! Consuelo! Seni çağırıp durmaktan boğazım yırtıldı, duymuyor musun?"

"Ah! Prenses beni çağırıyor! Gitmem lazım!" diyen Consuelo balkondan yok oldu.

Prenses Donna Inés, her tarafı aynalarla kaplı bir odada, çelik mavisi kuyruklu, yakut rengi desenli, gül rengi bir elbise deniyordu. O aynadan bu aynanın önüne geçiyor, hoşnutsuz bir edayla söylenip duruyordu: "Yok, bu ayna beni çok şişman gösteriyor... bunda da pek perişan görünüyorum..." Ve tabii, her zamanki gibi

acısını hizmetçisinden çıkarıyordu: "Consuelo! Beni hazırlayıp giydireceğine, Genel Kurmay'ın Büyük Balosu için beni güzelleştireceğine, balkonda Ay'a bakıp duruyorsun!"

Genel Kurmay'ın Büyük Balo'sunu General Gaston Bombard de la Mitraille düzenliyordu. General kutlamanın kusursuz görünmesi için o gece gökyüzünde Ay'ın parlamasını istiyordu. İstemesine de, bu emirlere uymaya gönüllü olmayan Ay'la nasıl baş edilecekti! "Şu Ay'a bak!" dedi Casimir'e. "Şu Ay'a gelmiş kutlama gecesi kaçabilmiş

damadan durmalı. Şimdi, kayalıklara çık ve onu orada tut!" diye emretti.

"Emredersiniz efendim!" dedi Casimir.

Kayalıklara çıkan Casimir, gökyüzünde süzülmek isteyen Ay'ı yerinde tutmaya çalışıyordu. Casimir, Ay'ın bir ışınını tüfeğinin süngüsüne bağladığını düşündüğü her defasında, Ay kaçıp gidiyor, bulutların arasında bildiği gibi dolaşmaya devam ediyordu. "Sevgili Ay, kusura bakma, seni rahatsız ediyorum ama elimden ne gelir? Emir büyük yerden. Uymazsam hapsi boylarım... Seni mümkün olduğu kadar narince ışınlarından tutup çekmeye çalışacağım..."

Bu arada, Büyük Balo şenliği çiçekler, kuş tüyleri, mis gibi kokular, yelpazeler, elbiselerin uzun kuyrukları, süslü saç tarakları, dantel şallar, kadril dansı ve albenili giysi süsleri arasında bütün görkemiyle sürüyordu.

General Bombard de la Mitraille bıyıklarını burarak balo salonuna girdi. Tam o sırada Donna Inés, öpmesi için generale elini uzatıyordu; generalin gözleri ise hanımının peşindeki tatlı Consuelo'nun üzerinde kilitlendi. Dehşetengiz komutan, bu kırılgan genç kızı fethetmek için harekete geçmişti bile.

Prenses Donna Inés, generalin ilgisinin kendisine değil, hizmetçisine yönelik olduğunu anlamakta gecikmedi. Kırgınlığını ve kıskançlığını gizlemeyi beceremediği için balo salonunu terk etti ve uzun adımlarla kıra, açık havaya doğru yürümeye başladı. Sarp kayalıkları aşarak, Süvari Casimir'in Ay'a bekçilik ettiği tepeye geldi.

Onu görünce, şımararak –biraz da generale nispet olsun diye– kendi halindeki askere etkileyici bir baştan çıkarıcı bakış fırlattı.

General, bu arada Consuelo'yu fiskiyelerin çağıldadığı açık avluya doğru sürüklemişti.

Consuelo yüzü bembeyaz kesilerek, "Siz gerçekten general misiniz?" diye hayretle sordu. Ay'ın kendisine kaderiyle ilgili ettiği sözleri hatırlamıştı ve kıl tüy içindeki bu çirkin suratlıyı görünce büyük bir hayal kırıklığına uğradı.

Adam topuklarını birbirine vurarak selam verip kendisini tanıttı: "Askeri Birliklerin Generali Bombard de la Mitraille! Karşıma çıkan hiçbir kale direnememiştir! Güvercinim, kollarıma atılmak için daha ne bekliyorsun?"

"Ay'dan gelecek bir işaret bekliyorum!" dedi Consuelo.

Burnunu havaya dikerek, "Ay mı?" diye tekrar etti general. "Ay nerede? Nereye gitti? Ona bekçilik etsin diye diktiğim ahmak ne yapıyor?"

Ay kayalıkların üstünden yok olmuştu ve general ne olduğuna bakmak üzere oraya doğru yöneldi.

Ne mi olmuştu? İleri derecede miyop olan Donna Inés, Casimir'e şöyle demişti:

"Sevgili şövalye, doğru mu görüyorum, koca bir inci midir koruyuculuğunu yaptığınız? Prenses tacım için bana hediye etmez miydiniz onu?"

Casimir, "Prenses mi?" diyerek yerinden sıçradı. "Ben de onu beklemiyor muyum zaten..." diyerek, alelacele Ay'ı bir ağacın arkasına saklamaya çalıştı.

Casimir, Ay'ı saklamaya çalıştığı sırada generalin bağırarak yaklaştığını duydu: "Ne halt ettin şu Ay'ı?"

Gece, bir mağaranın içi gibi kapkaraydı, göz gözü görmüyordu.

Karanlıktan yararlanan düşman ordu, generalin büyük ordusunu çepeçevre saran bir manevraya girişmişti. Prensesin sarayına vardıklarında, ateşe verdiler. Yangının alevleri her yeri sardı.

Consuelo kendisini balkona atıp, "İmdat!"

Bu arada Ay, Casimir kendisini sakladığı için çok memnundu. Böylece, Consuelo'nun peşine düşen generali ve Casimir'in peşine düşen prensesi aydınlatamamıştı. Casimir'in kendisini daha iyi saklamak için, dişi ağrıyormuş gibi, koca bir örtüyle başını bağlamasına da ses etmemişti.

Başı bağlı Ay'ı gören bulutlar, "Ne o, yağmur yağdırmaya mı gidiyorsun?" diye ona takıldı.

Sonra düşününce, "Aman, yağmur yağdıran kim? Biz değil miyiz?" dediler.

Ve yağmur yağdırdılar.

Yağmur yangını söndürdü.

Bu sırada, iki ordu gögüs göğüse çarpışıyordu. Casimir, saldırı işareti veren borazan sesiyle birlikte, Consuelo'nun da sesini duydu. "İmdat!" diye bağırıyordu kuşatılmış saraydan. "Keşke Ay, bir top güllesi olsaydı!" diyen Casimir ileri atıldı.

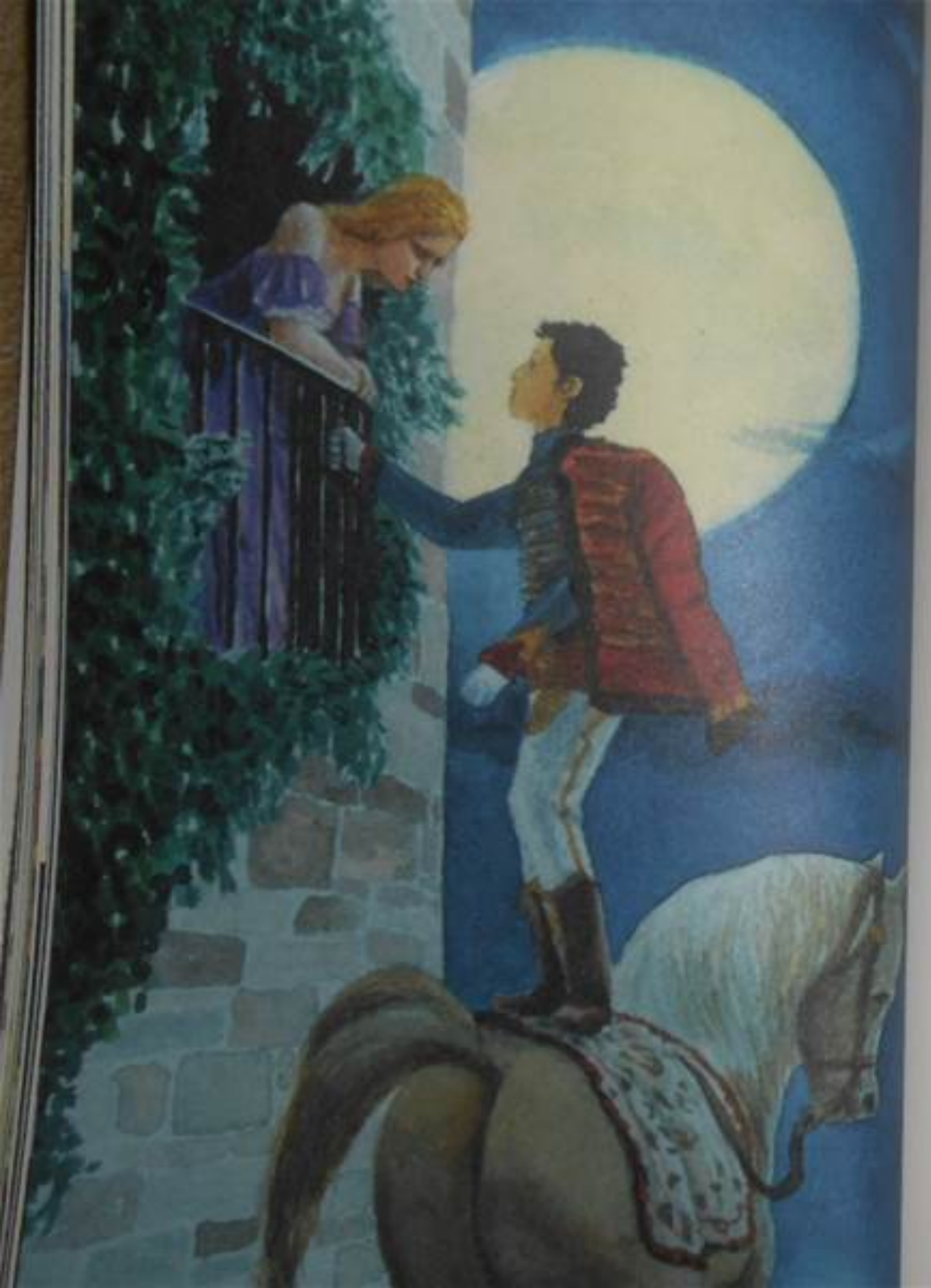

O âna kadar, kayalıkların üstünde dengede duran Ay, birden dayanağını kaybedince, at üstündeki Casimir'i önüne katarak aşağı doğru yuvarlandı. Bozguna uğrayan düşman ordu, galip gelen Casimir'in geçişi için yol açtı.

Casimir zaferle şehre ve saraya girdi. O sırada halk şenlik gösterileri yapıyordu.

"Yaşasın!" diye bağırıyordu herkes. "Prenses Consuelo geri döndü!"

İşin aslı, Prenses Consuelo, rakip ailenin bir entrikası sonucu kendi yerine geçen Donna Inés'in hizmetçiliğini yapmak zorunda kalmıştı.

Adaleti sağlayan Casimir general rütbesi aldı.

"Prensesim!"

"Generalim!"

"Demek sendin prenses!"

"Ay, bana senden söz etmişti!"

Gökyüzüne dönen Ay yuvarlak, tatlı görüntüsüyle süzülüyordu.

Üç Uzak Ada

Adelaide adlı üç direkli savaş gemisi okyanus açıklarında yol alıyordu. Tatlı bir rüzgâr yelkenleri şişiriyor, pruva dalgalarla hafif hafif yükselip alçalıyordu. Ama dalgalar büyüdükçe rüzgâr yelkenleri yırtacak gibi oluyordu.

Kaptan yelkenlerin indirilmesi için emir verince, miço Gironimo büyük direğe tırmanıp yelkenleri toplayıp bağlamak zorunda kaldı. Gironimo direğin tepesinden, dalgaların kapkara uçurumlar gibi yarıldığını görüyordu. Ana direk yan yatıyor; dalgalar yükseliyor, yükseliyordu ve Gironimo orada, sivri dişlerini göstere göstere ağzını açmış bekleyen bir köpekbalığı tarafından yutuldu yutulacak gibi görünüyordu.

Fırtınanın uğultusu arasında, suların derinliğinden Sirenlerin kraliçesinin şarkı söyler gibi sesi sanki onu çağırıyordu: "Gironimo, Gironimo orada tepede dertop olmuş ne yapıyorsun? Atsana kendini denize! Bak bu denizaltı krallığında bütün hareketler akışkandır, hızlıdır... Gel, istiridyelerin kabuklarını usulca açarak incilerinin pırıltısıyla gecenin uçurumlarını aydınlattığı derinlerde, yosun çayırlarının arasında dans edelim birlikte, mercan ormanlarının üzerinde uçalım... Denizlerin altının da bir göğü vardır, orada aybalıkları gezinir, denizanaları bulutlar gibi salınır... Buradadır benim balina iskeletinden, eski savaş gemilerinin batıklarından yapılmış şatom..."

Var gücüyle direklere tutunan Gironimo, "Ey, Sirenlerin kraliçesi, nazik davetiniz için çok teşekkür ederim!" diye cevap veriyordu.

"Emin olunuz, sizi ziyaret etmek benim için bir zevktir, onur duyarım! Ama nineme Uzak Ada'ya gideceğime dair söz verdim, zira zavallıcığın çok önceleri emanet bıraktığı bir defineye varmış orada. Yola çıkmadan önce ninemi görmeye gittim. 'Gironìmo,' dedi, 'madem okyanusları aşacaksın, bak bakalım Uzak Ada'ya çıkabilecek misin? İşte, korsanların define haritası, bu sana rahmetli dedenden bırakabileceğim yegâne mirastır!' Hak verirsiniz ki şimdi yolculuğun ortasında duraklayamam. Bunu ninem için değil, beni sık sık tembihlediği başka bir şey için yapıyorum. Uzak Ada'da hiç görmediğim bir kuzinim yaşıyor, ninem ille de gidip onu bulmamı, korsanların definesinin yarısını ona vermemi istiyor. Böyle söyledi ninem: 'Bu haritayı kuzinine götür ve de ki ona: Ninemin sana çok selamları var; defineden hakkım olanı almaya geldim, çünkü ninem sevgiyle ve anlaşarak defineyi bölüşmemiz gerektiğini söyledi.'"

O saat denizler duruldu ve billur gibi berraklaştı. Sirenlerin kraliçesi suyun yüzeyine çıkıp şöyle dedi: "Yağ gibi akıp git suyun üstünden Gironimo, defineye gidecek yolu bulup geri dönebilmen için gözüm üzerinde olacak!"

Tekinsiz üç denizci, Gironimo'nun konuşmasını dinlemişti. "Ne dedi... Korsan definesi mi?" diye sordu içlerinden tahta bacaklı olanı.

"Kim korsan definesinden söz etti?" dedi tek gözü bantlı denizci.

"Ne? Göknar fidesi mi?" dedi işitme cihazı boynuzu olan denizci.

"Hayır! Korsan definesi, korsan!" diye boynuzdan bağırdı diğer ikisi.

Tekinsiz üç denizci bir an düşünüp bir ağızdan: "Korsan mı..." Susar gibi yaptılar, etraflarına baktılar, daha alçak bir sesle: "Korsan mı... İyi de korsan biziz!" dediler.

"O bir korsan mı? Yoo! Hah hay!
Korsan definesi düşmez ona!"

"Korsan mı..." Birbirlerine sordular: "Sen korsan mısın?"

Sağır korsan, "Kim kime küsmez?" diye sordu.

"Kim korsan? Hah! Kim bilir...
Korsanların definesi sadece bize düşer!"

Gironimo o sırada hamağında örtünün altına gizlenmiş, elindeki define haritasından adanın coğrafyasını inceliyordu. Üç tekinsiz denizci üstüne atladıkları gibi elinden haritayı alıp, onu da tuttukları gibi tütsülenmiş ringa balığı fıçısının içine tıkıp denize attı.

Elden ele dolaştırdıkları haritayı çözmeye çalıştılar.

"Define adasının haritası..."

"Defne tasının harikası..." dedi sağır denizci.

"Bu Uzak Ada nerede ki acaba?"

"Bu tuzak derede mi ki aç baba?" dedi sağır denizci.

"Burada bir atlas var. Dizinine bakalım."

"Bu dağda bin kalas var. Dizlerine mi atalım?"

"Uganda... Uruguay... Uzak Ada!"

"Ukala... Urgan... Uzakta!" dedi sağır denizci.

"İyi de, üç Uzak Ada'dan söz ediliyor." Atlastan okumaya başladılar:

"Kuzey Denizi: Uzak Ada, Fırtına Adası da denir.

Güney Denizi: Uzak Ada, Durgun Deniz Adası da denir.

Mercan Denizi: Uzak Ada, Çarpan Dalga Adası da denir."

"Sarkan dalga mı? Tartan dalga mı dediniz?" diye sordu sağır olan, "Bu defa pek anlayamadım galiba ne dediğinizi."

"Hangisine gideceğiz?"

"Üçüne de gideceğiz!"

"Evet üç adaya da gideceğiz! Haydi!"

"Anladım, çayları dideceğiz!" dedi sağır olanı.

"Ben Fırtına Adası'na gideceğim, sen Durgun Deniz Adası'na, sen de Çarpan Dalga Adası'na. Defineyi bulan diğerlerini bekleyecek..."

Bu sırada, tütsülenmiş ringa balığı fıçısına tıkılan zavallı Gironimo dalgalarla bir o yana bir bu yana savrularak yol alıyordu. "Uçsuz bucaksız okyanus, nasıl da sarıp sarmaladın beni! Dalgaların, oyukları ve boğumlarıyla eskimiş birer dingil oldu! Belki de öldüm! Belki de bu benim tabutum! Ebedi sessizliğin bu kadar huzursuz olduğunu hiç bilmezdim!"

Fıçının kaderi bir balinanın ağzında son buldu. Balina sivri dişleriyle fıçıyı çiğnedi, içindekini yutup kalanını tükürdü. Gironimo upuzun bir kanalda buldu kendini; balinanın bağırsaklarıydı bu. Balinanın sindirimi çok yavaştı, Gironimo da ancak salyangoz hızıyla ilerleyebiliyordu. "Ey okyanus, nasıl böyle pis kokulu, balçık gibi, vıcık vıcık oldun sen? Yoksa cehennemin dibine düştüm de, gün yüzüne çıkamayacak mıyım hiç?"

O sırada, balina avcılarının zıpkınlarını yiyen balık, yakalanmaktan kurtulmak için bir yeraltı mağarasına sığındı. Daha küçük balıklar, yaralı balinayı görür görmez peşine düşüp onu parçaladı. Gironimo kendisini kayalık bir dehlizin içinde buldu, yengeçlere ve ıstakozlara sürtünerek ilerleyebiliyordu. "Başıboş deniz, şimdi de, ışığa mı yoksa yerin yedi kat altına mı gittiğimi kestiremediğim, kayadan ve karanlıktan oluşan, eğri büğrü, semsert bir taşa mı dönüştün!"

Gironimo eski bir yanardağın ağzına çıkmıştı. Sönmüş yanardağlar, toprağın altından birbirleriyle haberleşti ve Gironimo, kilometrelerce uzunluğundaki billurlaşmış lavdan bir dehlizi teptikten sonra, nihayet cılız bir ışık gördü.

Neyse, biz gelelim, Fırtına Adası da denen Uzak Ada'ya varan tahta bacaklı denizciye... Dalgaların gürültülü seslerle çarptığı kara kayaların üstünde, rüzgârların dövdüğü bir ev yükseliyordu. Gevşemiş panjurları rüzgârla hareket

ettikçe paslı menteşeleri hiddetle gıcırdıyordu. Lav külleriyle kapkara kesilen beyaz martılar, havada karga gibi dönüp duruyor ve açık çatı pencerelerinin önüne diziliyorlardı.

Rüzgâra karşı durabilmek için iki büklüm olan denizci, kayalık boyunca, eve kadar tırmandı. Sert bir rüzgâr kapıyı ardına kadar açıp duvara çarptı; denizci kapıyı zorla kapattı ve bir daha açılmasın diye ardına bir eşya dayamaya çalıştı. Evin içindeki bütün eşyalar havada uçuşuyordu. Rüzgâr çatlaklarda uğulduyordu.

Denizci bir odadan diğerine geçebilmek için duvarlara tutunmak zorundaydı, yoksa rüzgâr onu da önüne katıp götürürdü.

"Hey! Kimse yok mu? Hadi, denizle rüzgâr evi yutmadan çıksın ortaya kim varsa! Kuzin burada mı oturuyor? Kuzenin kuzini? Keşke kuzen ben olsaydım... Kuzinim, burada mısın?"

Ancak, denizin ve rüzgârın uğultusu onun sesini bastırıyordu.

"Cevap verin! Her şey yerle bir olsun mu istiyorsunuz? Miras benim, hakkımı almaya geldim!" derken, uçuşan sofra takımını ve duvardan duvara çarpan bibloları yakalamaya çalışıyordu.

Yanı başından, "Ne diye bu kadar bağırıp duruyorsun?" diyen mesafeli ve haşin bir ses geldi. Dönüp bakınca, fırtınayı umursamadan koltukta oturmuş kazak ören, kolalı beyaz başlıklı genç kadını gördü.

"Böyle bir akşamda nasıl kılın kıpırdamadan durabiliyorsun? Fırtına evini başına yıkacak! Hadi! Bir şeyler yapmak lazım!"

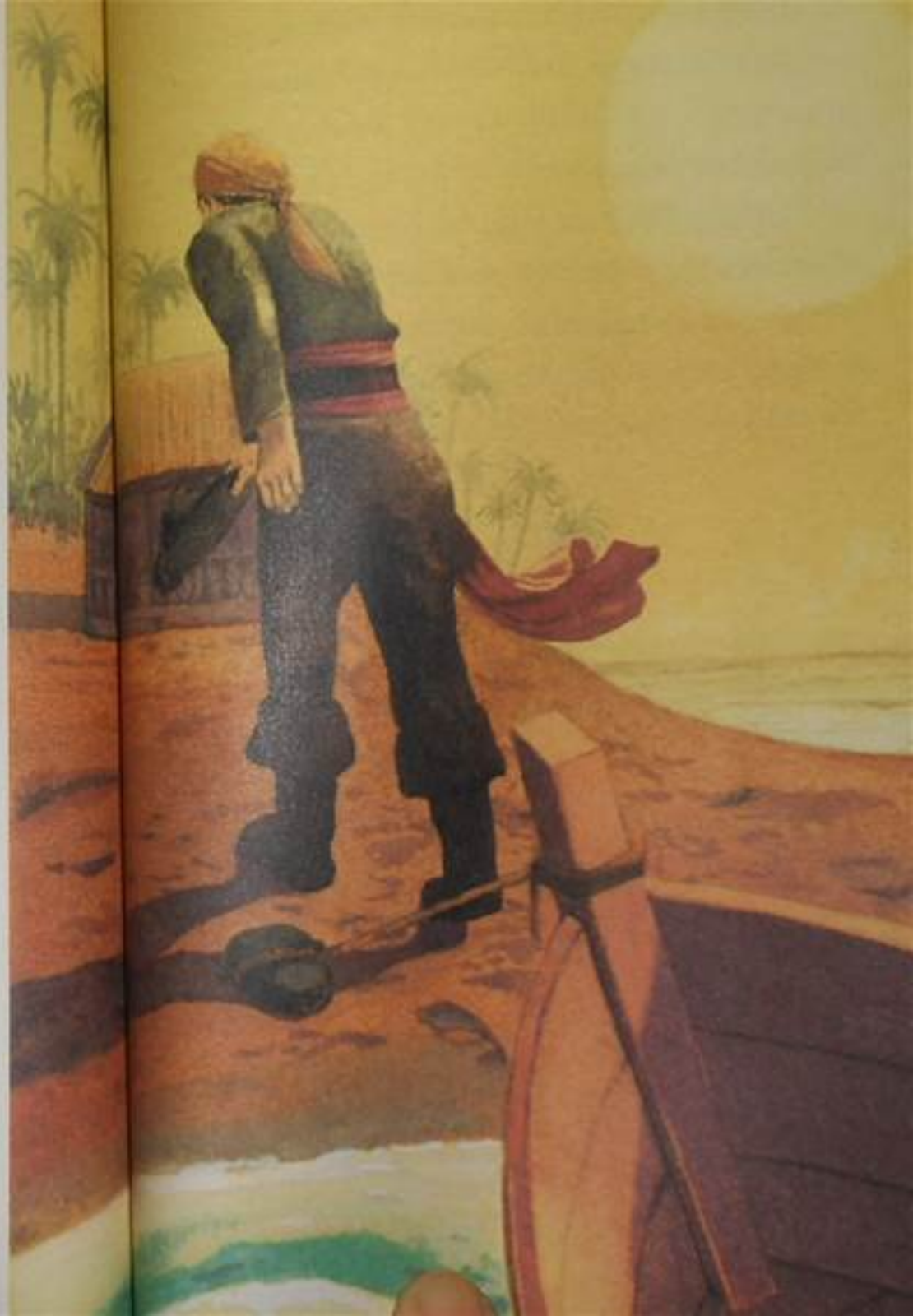
"Her gün fırtına var burada. Fazla hareketli olman hiçbir işe yaramaz. İyisi mi otur şuraya, yumağımı tut."

"Ama ben korsanların definesini bulmaya geldim! Kuzeninim senin! Hakkımı ver de çekip gideyim!"

"İster kuzenim ol, ister olma, şimdi buradasın ve bir yere kıpırdamayacaksın!" diyerek, gayet sakin ve kararlı bir biçimde yün yumağını adamın eline tutuşturdu.

Bu sırada, tek gözü bantlı denizci Güney Denizi'ni aşmış, Durgun Deniz Adası da denen Uzak Ada'ya varmıştı. Hava sıcak ve durgun olduğu için palmiyelerin yaprakları kıpırdamıyordu. Çarşaf gibi denizden kıyıya vuran yumuşak dalgalar tatlı tatlı, usulca geri çekiliyordu. Etrafta sivrisinek sürüleri vızıldıyordu.

Bir bungalovun verandasında, serbest bıraktığı dağınık saçlarıyla bir genç kız, sinirli sinirli, sallanan sandalyesini hareket ettirirken, bir yandan da yelpazesini sallıyordu. "Öf, öf, öf! Böyle hayat mı olur! Böyle hayat sürer mi? Hiçbir şey olduğu yok! Günler geçiyor, aylar geçiyor! Nereye kadar! Öf, öf, öf! Ne gelen var, ne giden! Dayanamıyorum artık! Her şeyi kırıp dökmek istiyorum, yırtmak, tırmalamak, ısırmak! Ama neyi kırayım, neyi yırtayım, neyi tırmalayayım, neyi ısırayım? Bilmiyorum, bilmiyorum, bilmiyorum!"

Kan ter içinde kalmış, soluk dahi alamayan tek gözü bantlı denizci verandaya yanaştı. Boğucu sıcağa katlanabilmek için usulca hareket ediyor ve konuşuyordu.

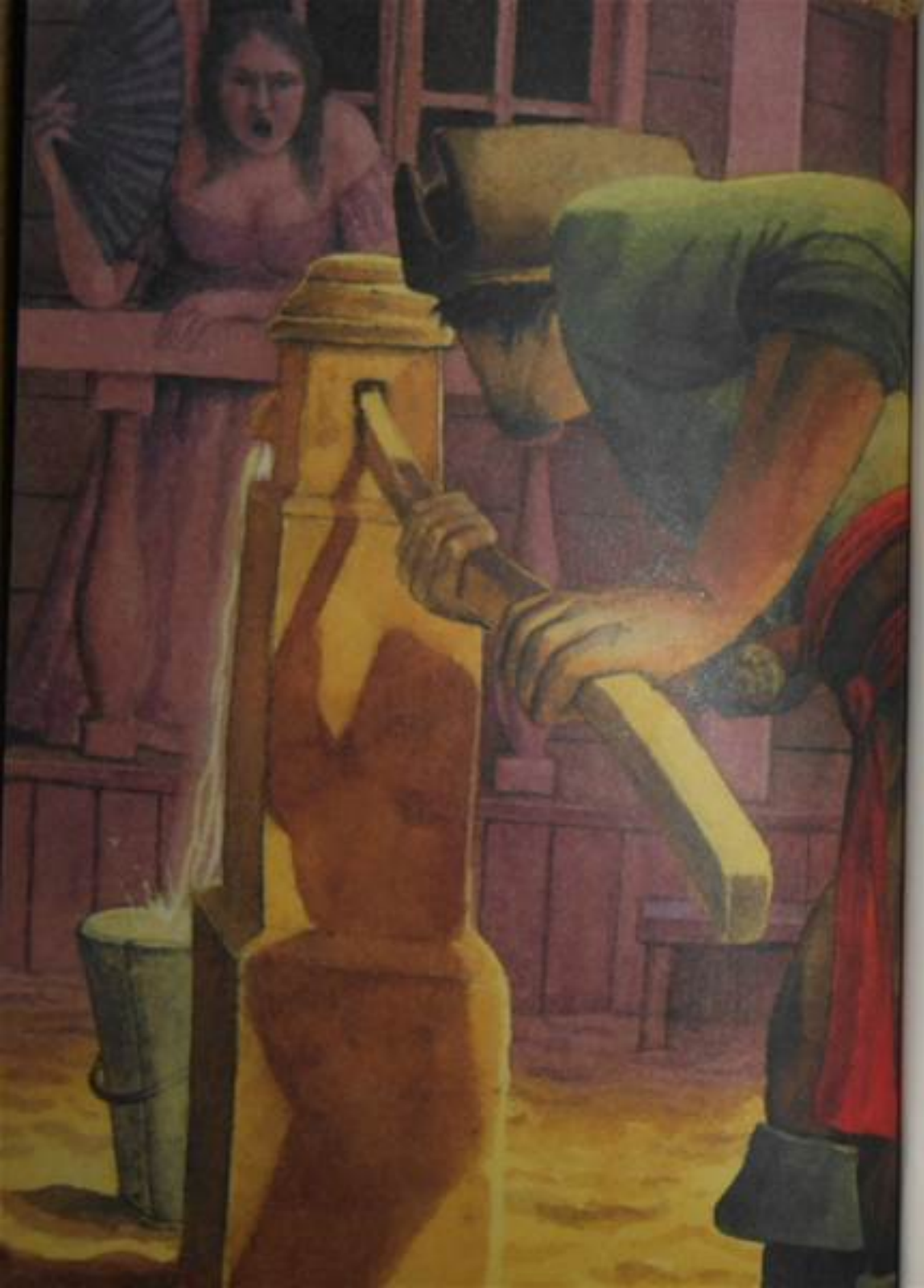
"Hanımefendi... izin verirseniz... azıcık sabrederseniz... hiç değilse şuraya, gölgeye geleyim... azıcık uzansam... bir yudum nar şerbeti içsem... sonra anlatacağım... bu adaya gelme sebebim... korsanların definesi sizde mi acaba?..

ben kuzeniniz olurum... bir sakıncası yoksa tabii... siz de benim kuzinim olmak isterseniz... ne güzel tesadüf, değil mi?"

Genç kız yelpazesini sallayarak bir ileri bir geri yürümeye başladı. "Şu hale bak, bu nasıl bir sümüklüböcektir ayağımın altında sürünen! Öf, öf, öf! Sonunda biri geliyor, ben dünden razıyım sohbete, nerede nasıl ne olduysa konuşmaya... Ne çalıyorlar, ne danslar edi-

yorlar, neler söylüyorlar sormaya... Gel gör ki bu nasıl koca bir sümüklüböcektir, kaplumbağadır, sıçandır! Hadi ama, ha gayret, kıpırda, kendine gel!" diyerek onu dürtüklemeye başladı, "Şu yelpazeyi al da sallamaya başla, koca budala seni!"

Denizci: "Yavaş... yapmayın böyle... Kuzenlerin iyi geçinmesi gerekir... Mirastan payıma düşeni alınca hiç rahatsız etmeyeceğim sizi..."

"İster kuzen ol, ister olma, şimdi buradasın ve bırakmam seni!" diyerek, su çekmesi için kuyunun başına dikti onu.

Mercan Denizi'nde, Çarpan Dalga Adası da denen Uzak Ada vardı. Adanın etrafını halka halka saran sıra mercanlara çarpmamak mümkün olmadığı için, adaya hiçbir gemi yanaşamıyordu. Engelden atlayan atlar gibi, dalgalar sıra mercanlar arasında bir aşağı bir yukarı gidip geliyor ve adanın en güzel kızı Algamarina, yükselip alçalan dalgalarda sörf yapıyordu. İstiridye kabuklarından tacı, istiridye kabuklarından kolyesi ve yine istiridye kabuklarından yapılmış eteği vardı.

Adanın ortasında sönmüş bir yanardağ yükseliyordu ve yanardağın dehlizlerinden geçen Gironimo tam onun ağzından dışarı çıkmıştı. Algamarina'yı görünce, "Dalgaların üstünde dengede kalmakta ne kadar beceriklisin. Bana da öğretir misin nasıl yaptığını?" dedi.

"İşin sırrı," dedi Algamarina, "iki şeyi yapmamakta. Hem dalgaların gücüne karşı koymayacaksın hem de hiçbir şey yapmadan durmayacaksın. Gövdenin ağırlığı ile dalganın itme gücü arasında bir denge olacak. İşte hepsi bu!"

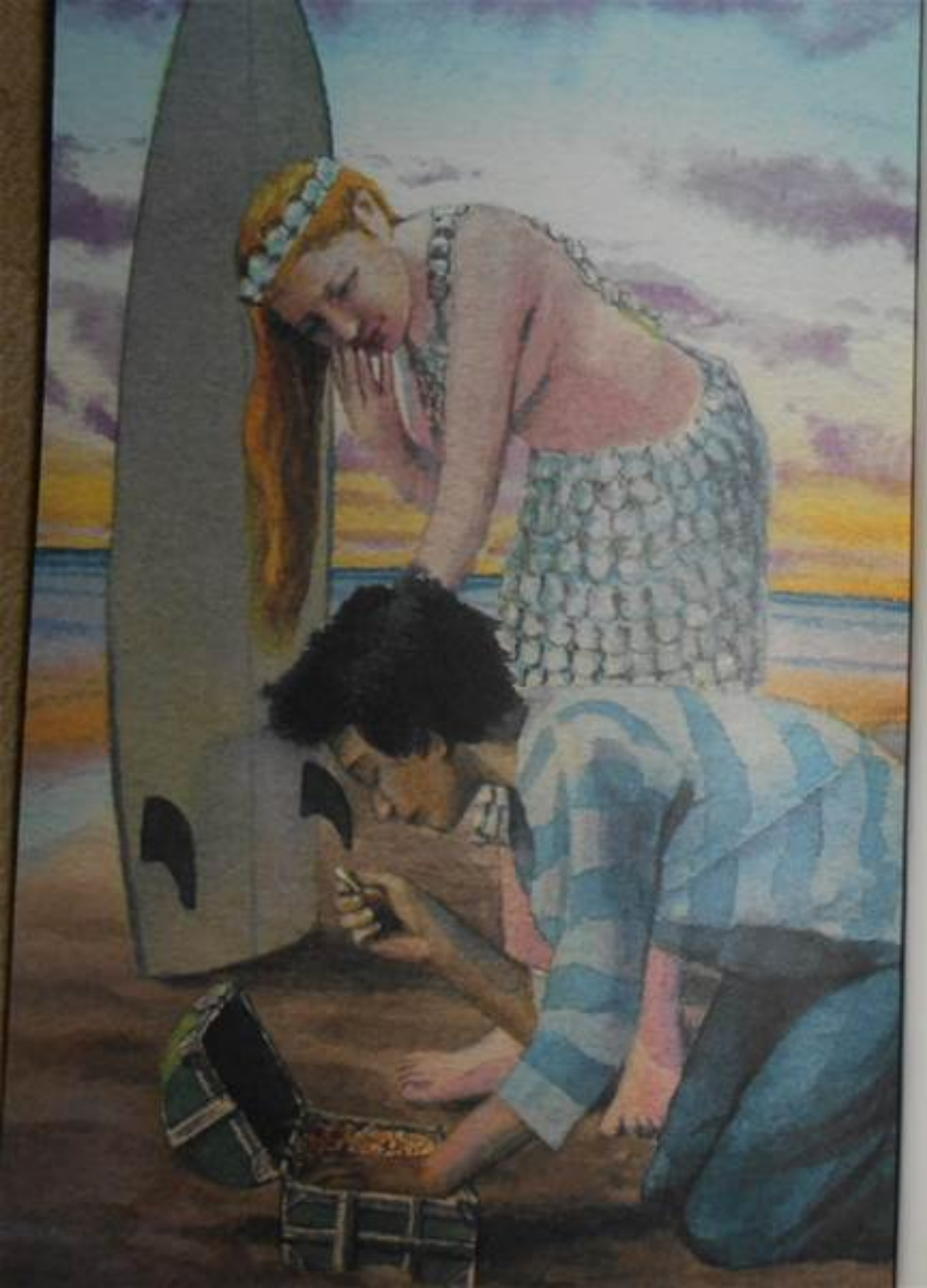
Gironimo, "Burada seninle olmak çok hoşuma gider..." dedi.

"Benim de hoşuma gider," dedi Algamarina,

"ama hemen bayılmaman gerek bu duruma. Dalgaların sahile vurduğu deniz kazalarından artakalanlardan başka hiçbir zenginliği yoktur bu adanın."

"Bu iş benim gözümü korkutmaz..." diyen Gironimo, eline aldığı tırmıkla kumsalı tırmıklamaya başladı. İşitme cihazı bir boynuz buldu. "Bunu gözüm bir yerlerden ısırıyor." Sonra bir göz bandı buldu. "Bunu da gözüm ısırıyor." Sonra da bir tahta bacak. "Bunu da bir yerlerden gözüm ısırıyor." Ama nereden gözünün ısırdığını çıkaramadı.

Olan şuydu: Çarpan Dalga Adası'na yanaşmak isteyen sağır denizci kaza yapmıştı; öteki iki adadaki iki kızdan kaçan ve yanlarında çil çil altınla dolu birer sandık bulunan tek bacaklı denizci ile tek gözlü denizci de mercanlara çarpıp kaza yapmıştı.

Dalgaların sahile vurduğu iki sandığı da Gironìmo görmüştü. Birini açtı. "Bu korsanların definesinin tamamı değilse, o zaman kesin yarısıdır. Diğer sandığı açtı, "İşte, burada da diğer yarısı! Yarım yarım daha tam yapar. Şimdi hatırlıyorum her şeyi! Sen benim kuzinim olsan, ninem ne kadar mutlu olurdu!" dedi.

"İster kuzinin olayım ister olmayayım, ben seninle dünyanın öteki ucuna giderim!"

O sırada, denizin açıklarında büyük, güzel dalgalar belirmiş. Zarifçe kıyıya doğru gelmiş. Bu dalgayı gönderen Sirenlerin kraliçesiymiş. "Gironìmo, bu dalgaya güven!" demiş. "Sağ salim seni evine götürecek. Bu dalga hiç bozulmadan okyanusları aşıp dünyayı dolaşabilir."

"Peki, Algamarina da benimle gelebilir mi?"

"Okyanusu aşarken sana o yardımcı olacak zaten."

"Ya ninemin definesi!"

"Defineyi bulmak önemlidir ama onu yeniden saklamak için yeni bir harita çizmek ve sakladığın yeri yine aramak gerekir. Denizlerde bunca korsan kol gezerken, yanına alman çok tehlikeli. Ninen bunu anlayacaktır."

Gironimo ile Algamarina sörf tahtasına çıkmışlar ve dalga onları diğer dalgaların arasından aşırmaya başlamış.

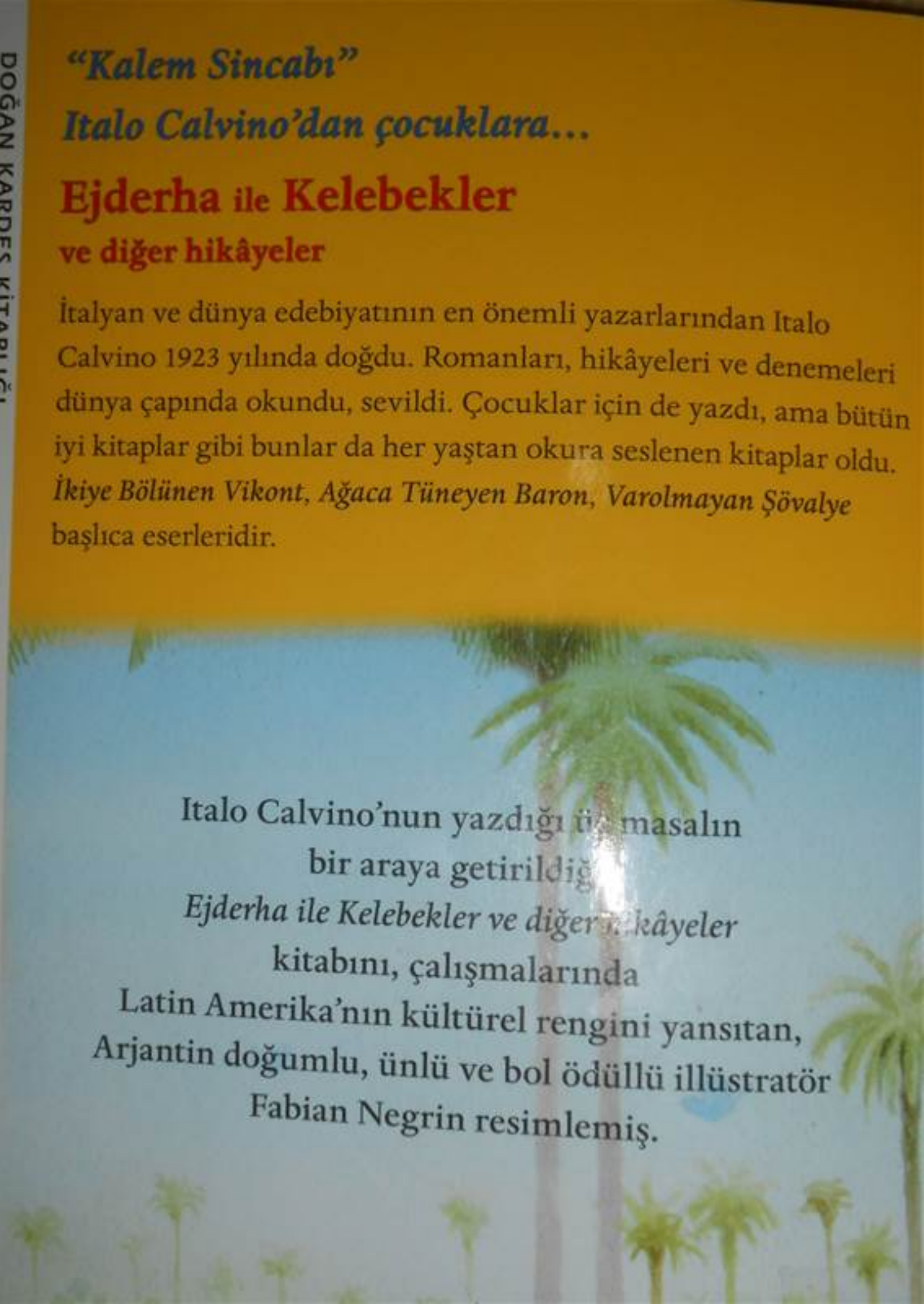

DOĞAN KARDEŞ KİTAPLIĞI

"Kalem Sincabı"
Italo Calvino'dan çocuklara...

Ejderha ile Kelebekler
ve diğer hikâyeler

İtalyan ve dünya edebiyatının en önemli yazarlarından Italo Calvino 1923 yılında doğdu. Romanları, hikâyeleri ve denemeleri dünya çapında okundu, sevildi. Çocuklar için de yazdı, ama bütün iyi kitaplar gibi bunlar da her yaştan okura seslenen kitaplar oldu. *İkiye Bölünen Vikont, Ağaca Tüneyen Baron, Varolmayan Şövalye* başlıca eserleridir.

Italo Calvino'nun yazdığı üç masalın
bir araya getirildiği
Ejderha ile Kelebekler ve diğer hikâyeler
kitabını, çalışmalarında
Latin Amerika'nın kültürel rengini yansıtan,
Arjantin doğumlu, ünlü ve bol ödüllü illüstratör
Fabian Negrin resimlemiş.